

**МАТЕРІАЛИ ДРУКУЮТЬСЯ
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ**

**МАТЕРІАЛИ
VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ
КУРСАНТІВ, СТУДЕНТІВ,
АСПРАНТІВ ТА АД'ЮНКТІВ**

**ПРОБЛЕМИ
ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТ-
КУ ОХОРОНИ ПРАЦІ**

Львів – 2017

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

д-р техн. наук **Рак Т.Є.** – головний редактор

канд. техн. наук **Ренкас А.Г.**

канд. техн. наук **Меньшикова О.В.**

канд. хім. наук **Мірус О.Л.**

канд. техн. наук **Горюстай О.Б.**

канд. техн. наук **Станіславчук О.В.**

канд. мед. наук **Телегіна Г.В.**

Семенюк П.В.

Марич В.М.

**ОРГАНІЗАТОР
ТА ВИДАВЕЦЬ**

Львівський державний університет
безпеки життєдіяльності

**Технічний редактор,
комп'ютерна верстка
та друк на різнографі**

Хлевной О.В.

Відповідальний за друк Фльорко М.Я.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ:

ЛДУ БЖД, вул. Клепарівська, 35,
м. Львів, 79007

Контактні телефони:

(032) 233-24-79, 233-14-97,
тел/факс 233-00-88

E-mail:

ndr@ubgd.lviv.ua

Проблеми та перспективи розвитку охорони праці: Матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів – Л.: ЛДУ БЖД, 2017. – 102 с.

Збірник сформовано за науковими матеріалами VII Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів, студентів, аспірантів та ад'юнктів «Проблеми та перспективи розвитку охорони праці».

Збірник містить матеріали таких тематичних секцій:

- I секція – Управління охороною праці та промисловою безпекою;
- II секція – Дієвість системи охорони праці на підприємствах України;
- III секція – Технології контролю і захисту від шкідливих і небезпечних виробничих чинників;
- IV секція – Профілактика виробничого травматизму;
- V секція – Гуманітарні аспекти підготовки сучасного фахівця.

© ЛДУ БЖД, 2017

Здано внабір 23.05.2017. Підписано до друку 01.06.2015. Формат 60x84^{1/3}. Папір офсетний. Ум. друк. арк 19,5. Гарнітура Times New Roman. Друк на різнографі. Наклад: 50 прим.
Друк: ЛДУ БЖД
вул. Клепарівська, 35, м. Львів, 79007.

За точність наведених фактів, економіко-статистичних та інших даних, а також за використання відомостей, що не рекомендовані до відкритої публікації, відповідальність несуть автори опублікованих матеріалів. При передрукуванні матеріалів, посилання на збірник обов'язкове.

З М І С Т

Секція 1

УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ ТА ПРОМИСЛОВОЮ БЕЗПЕКОЮ

Барабаш В.В., Руснак С., Горностай О.Б. ВИКОНАННЯ ЗАХОДІВ З БЕЗПЕКИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ ПАТ «ЕЛЕКТРОТЕРМОМЕТРІЯ»	3
Вегерак Б.А., Бервешка О.І., Давидовська О.С., Фірман Л.Ю. ОХОРОНА ПРАЦІ ТА ТЕХНІКА БЕЗПЕКИ У РЕСТОРАННИХ КОМПЛЕКСАХ	5
Артикова Я.С., Довгаль М.А., Стрілець В.М. АНАЛІЗ ОСОБЛИВОСТЕЙ ДОСЯГНЕННЯ МЕТИ РИЗИКОРІЄНТОВАНОГО УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ	7
Мала Х.І., Яєчник Р.В., УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ НА ЛЬВІВСЬКОМУ ХЛІБЗАВОДІ №5	8
Новосад С.М., Будинчук С.В., Горностай О.Б. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ У РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ	10
Пронгарський В.І., Спінул Р.Ю., Древаль Ю.Д. ОСОБЛИВОСТІ ЛОКАЛЬНОГО НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ	13
Руснак О., Станіславчук О.В. СТОРІНКАМИ ІСТОРІЇ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ БУКОВИНСЬКОГО КРАЮ	15
Слободяник Н., Станіславчук О.В. РОЛЬ ІСТОРИЧНОЇ КАТАСТРОФИ «ТИТАНІКА» У ФОРМУВАННІ СУЧАСНОГО СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ ДО УПРАВЛІННЯ НЕБЕЗПЕКАМИ	18
Филипів О.І., Яремко З.М. УПРАВЛІННЯ ОХОРОНОЮ ПРАЦІ В ПОЛЬЦІ: ПЕРСПЕКТИВИ І РОЗВИТОК	22
Чигін О.С., Горностай О.Б., АНАЛІЗ ВІДПОВІДНОСТІ УМОВ ПРАЦІ ВИМОГАМ З ОХОРОНИ ПРАЦІ	24

Секція 2

ДІЄВІСТЬ СИСТЕМИ ОХОРОНИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ

Вшищенко М., Станіславчук О.В. НАГРІВНИЙ МІКРОКЛІМАТ ЯК НЕСПРИЯТЛИВИЙ ВИРОБНИЧИЙ ЧИННИК	27
--	----

УДК 613.6.02

СТОРИНКАМИ ІСТОРІЇ ПОЖЕЖНОЇ БЕЗПЕКИ БУКОВИНСЬКОГО КРАЮ

Руснак Ольга

Станіславчук О.В., канд. техн. наук, доцент

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

На Буковині з давніх часів, незважаючи на періодичний перехід краю під владу інших держав, велику увагу приділяли питанням пожежної безпеки.

Окружне управління Буковини, наприклад, доводило такі розпорядження щодо додержання правил будівництва і ремонту старих будівель:

а) в містах і великих ярмаркових містечках будівництво нових і ремонт старих будівель допускається тільки після (попереднього) затвердження плану місцевим управлінням (22 березня 1787 року, п. 64, параграф 72 Всезагального закону).

б) будинок має бути зроблений з твердого матеріалу (губернський циркуляр від 29 жовтня 1778 р. № 25248) за винятком місць, де немає доброго місцевого матеріалу, а також важко туди його довести (циркуляр від 5 червня 1812 року № 16229).

в) якщо будівля з м'якого матеріалу, необхідно також покрити іншим матеріалом, обмазати лізином і зробити вогнебезпечним (циркуляр від 26 червня 1822 року № 33048).

г) при будівництві з тривкого матеріалу потрібно, щоб не було нічого вогнєбезпечного, дерев'яні будівлі, сараї, конюшні не нависали одна на одну.

В австрійський період пожежна охорона краю здійснювалася добровільними пожежними командами, на озброєнні яких, зазвичай, були ручні пожежні насоси і кінно-бочкові ходи.

У 1832 році було надруковано "Будівельний статут", що містив закони планування населених пунктів та будівництва споруд, а також "Пожежний статут", у якому визначали заходи щодо запобігання пожежам та організації їх гасіння. Поступово збільшувалася кількість пожежних частин у містах, поліпшувалося забезпечення їх протипожежним обладнанням. Служба пожежників у ті далекі часи була тяжкою. За найменшу провину їх сікли різками, саджали в карцер, змушували по кілька місяців не залишати меж пожежної частини. 25 вересня 1871 року було прийнято Статут добровільного товариства пожежних м. Чернівці. Перше Чернівецьке міське товариство пожежників було розташовано по вул. О.Кобилянської, 23. На другому поверсі досі зберігається скульптурний образ покровителя пожежників св. Флоріана.

Наприкінці XIX століття товариство було переведене на вул. Лесі України, коли там була викопана криниця, з якої брали воду для гасіння пожеж. Перші пожежники мали свою форму одягу, віз з бочкою води, одного

коня й команду пожежників: один їздовий, шість пожежників, один старший і консультант.

У 1888 році пожежна команда м. Чернівці отримала на озброєння парову пожежну машину, а у 1910 році за коштів Чернівецького магістрату в місті було реконструйовано будівлю пожежної команди, до якої виконали прибудову. Ця будівля збереглася і зараз в ній розташовується ДПРЧ-1 ДПРЗ-1 УДСНС у Чернівецькій області.

В 1930-х роках (румунський період окупації) пожежна команда міста мала в штаті 120 осіб. На бойове чергування щоденно заступали 3 бойові відділення чисельністю 33 особи. На озброєнні частини знаходилися один автонасос на шасі "Шевроле", дві автоцистерни на шасі "Форд" на 4 тонни води кожна, механічна драбина на 4 коліна, що висувалась на 20 метрів.

Перша письмова згадка про організацію пожежних обозів в м. Чернівці стосується 16 червня 1782 року, коли Буковина перебувала у складі Галичини під владою Австрійської монархії. Цього дня було ухвалено указ, за яким, крім організації владою пожежних обозів, від мешканців та власників громадських та виробничих будівель вимагалось утримувати в них первинні засоби пожежогащення. Указ «Про протипожежну безпеку в цісарсько-королівському місті Чернівці» від 16 червня 1782 року переписував усім жителям міста Чернівці, боярам, мазилам, купцям, священикам, торгівцям, євреям наступне.

Кожен повинен постійно тримати у своєму будинку восьми відрову або десяти відрову бочку з водою. В зимовий час бочку тримати у будинку або іншому теплому місці біля будинку, щоб вода не замерзала. Казани для зберігання води в адміністративних будинках, корчмах, трактирах і у єврейських товариствах ремісників повинні завжди бути повні води. З боку адміністрації прийнято рішення про утримання 4 поштових упряжних коней, які знаходилися в розпорядженні ветафа (начальника охорони при окружному управлінні) на випадок виникнення пожежі в будь-якому будинку з тим, щоб можна було використувати коней і казан з водою для гасіння пожежі.

Зразу після возз'єднання Буковини з Україною в 1940 році було організовано нову структуру пожежної охорони області. Створено відділ пожежної охорони управління НКВС по області. На базі існуючих за румунської окупації пожежних команд в 1940 році були створені міські пожежні команди в містах Чернівці, Хотин та Сторожинець. У м. Чернівці вона налічувала 90 осіб, мала на озброєнні автонасос, 2 автоцистерни та механічну драбину. У містах Хотин та Сторожинець пожежні команди мали у штаті по 42 чоловіки, по пристосованій автоцистерні з ручним насосом, по кінно-бочковому ходу та парі коней.

З початком Великої Вітчизняної війни пожежні команди з технікою були евакуйовані на схід Радянського Союзу. Після визволення області 15 червня 1944 року пожежні команди в містах Чернівці, Хотин та Сторожинець були відновлені. Чернівецька міська пожежна команда мала штатну чисельність 97 осіб. На озброєнні знаходилась механічна драбина на кінному ході, кінно-

бочковий хід з ручним насосом "Красний факел", стендер місцевого виготовлення, кілька викидних рукавів, 4 пожежних стволи та дві пари коней. У червні 1944 року переобладнали автомобіль ГАЗ-АА на автоцистерну ємністю 500 л води. В грудні в м. Чернівці було організовано ще одну міську пожежну команду №2 штатною чисельністю 45 чоловік. По штату на озброєнні команди був авто насос ГАЗ-АА та 2 кінно-бочкових ходи. З 1953 року ці ДПД почали отримувати на озброєння пожежні автомобілі.

У 1957-1959 роках на базі ДПД були створені пожежні команди по охороні райцентрів.

У травні 1981 року на виконання розпорядження Ради Міністрів СРСР від 23 лютого 1981 року розпочалася воєнізація пожежних підрозділів м. Чернівці. На базі 1-го загону професійної пожежної охорони, до якого на той час входили ППЧ – 1, 2, 3, 30 м. Чернівці, було створено Самостійні воєнізовані пожежні частини: №1 з охорони Ленінського району, №2 - Першотравневого району, №3 - Садгірського району та Воєнізована пожежна частина технічної служби №4. Найбільшою була СВПЧ – 1 з штатною чисельністю 55 чоловік, на озброєнні якої знаходилося 5 автоцистерн, 1 автодрабина та автомобіль зв'язку та оповіщення (АЗО). У 1983 році організовано об'єктову ВПЧ – 5 по охороні заводу "КВАРЦ" в м. Чернівці штатною чисельністю 35 чоловік, на озброєнні якої перебували 2 автоцистерни та автодрабина.

В результаті аналізу загального стану та перспектив модернізації системи ДСНС встановлено невідворотну необхідність у визначенні пріоритетів у сфері захисту від надзвичайних ситуацій, серед яких матеріально-технічне оснащення підрозділів реагування на надзвичайні ситуації відповідно до сучасних вимог та міжнародних стандартів. В результаті зміни державної політики сучасний стан забезпечення підрозділів ДСНС у Чернівецькій області відповідним оснащенням та засобами індивідуального захисту дещо покращується.

Проте, варто зауважити, що не всі недоліки та порушення вимог [1], виявлені під час перевірки підрозділів щодо дотримання вимог охорони праці та гігієни праці, потребують вирішення на рівні Головного управління ДСНС області чи Міністерства. Усунення деяких виявлених недоліків є в компетенції самих підрозділів, а отже залежить від ставлення керівництва на самих працівників до питань пожежної безпеки та власної безпеки та гігієни праці.

Література

1. Правила безпеки праці в органах і підрозділах МНС України. Наказ МНС України № 312 від 07.05.2007 р.